

Розділ 12. Ділення на одноцифрове число

Сьогодні
10.02.22

*Урок
№104*

**Властивості частки та
застосування їх в обчисленнях.
Письмове ділення числа на
одноцифрове (алгоритм).
Розв'язування задач на рух.
Складання і розв'язування
рівнянь. Повторення
розв'язування задач, що
включають знаходження
частини від числа.**

Дата: 13.02.2023

Клас: 4-А (інд. навч.)

Предмет: Математика

Вчитель: Старікова Н.А.

Мета: вдосконалювати навички обчислювати вирази, пригадати властивості частки; вчити ділити числа частинами; повторити алгоритм ділення на одноцифрове число; виробляти культуру математичних записів; розвивати логічне мислення, пам'ять, творчу активність учнів; виховувати доброзичливість, уважність, самостійність, інтерес до математики; створити мотивацію до подальшого вивчення предмета.

Сьогодні
13.02.2023

Емоційне налаштування

**Любий друг, час настав,
Кличе нас до нових справ.
Отож часу не гаймо,
Добрі справи починаймо!**

Сьогодні
13.02.2023

Усний рахунок

$$25 + 69 = 94$$

$$89 - 16 = 73$$

$$53 + 65 = 118$$

Класна робота
сього

9 0 5 4   9 0 5 4   9 0 5 4   9 0 5 4   9 0 5 4

Сьогодні
13.02.2023

Рухлива вправа

РУХЛИВА

ВПРАВА

Сьогодні
13.02.2023

**Робота з
підручником
з математики
Григорія Лищенко
с. 44**

Сьогодні
13.02.2023

Обчисли

$$20 \cdot 6 = 120$$

$$5 \cdot 60 = 300$$

$$25 \cdot 4 = 100$$

$$12 \cdot 30 = 360$$

$$300 \cdot 4 = 1200$$

$$6 \cdot 300 = 1800$$

$$33 \cdot 2 = 66$$

$$200 \cdot 4 = 800$$

Сьогодні
13.02.2023

Прочитай пояснення про дії ділення

Діленням називають дію, за допомогою якої за добутком двох множників і одним із цих множників знаходять другий множник.

$$80 \cdot 3 = 240 \quad 240 : 3 = 80$$

**Число 240 називають *діленим*, 3 - *дільником*, 80 - *часткою*.
У множині натуральних чисел дія ділення не завжди виконується. Наприклад, щоб поділити 50 на 6, треба знайти таке число x , для якого $6 \cdot x = 50$. Такого натурального не існує, бо $6 \cdot 8 = 48$, а $6 \cdot 9 = 54$. У множині натуральних чисел завжди можливе ділення з остачею: $50 : 6 = 8(\text{ост. } 2)$.**

Наведіть власні приклади на ділення без остачі та з остачею. Перевірте одне одного.

1. Щоб поділити число на добуток двох чисел, достатньо, якщо можливо, поділити це число на один із множників, а потім результат поділити на другий множник.

$$120 : (2 \cdot 3) = 120 : 2 : 3 = 60 : 3 = 20$$

2. Щоб поділити суму чисел на дане число, достатньо, якщо можливо, поділити кожний доданок на це число й додати здобуті частки.

$$(48 + 36) : 6 = 48 : 6 + 36 : 6 = 8 + 6 = 14$$

3. Щоб поділити різницю чисел на дане число, достатньо, якщо можливо, поділити на це число зменшуване та від'ємник, а потім від першої здобутої частки відняти другу.

$$(90 - 21) : 3 = 90 : 3 - 21 : 3 = 30 - 7 = 23$$

Ці властивості частки застосовують в обчисленнях.

$$144 : 6 = 144 : (2 \cdot 3) = 144 : 2 : 3 = 72 : 3 = 24$$

$$216 : 4 = (200 + 16) : 4 = 200 : 4 + 16 : 4 = 50 + 4 = 54$$

$$196 : 4 = (200 - 4) : 4 = 200 : 4 - 4 : 4 = 50 - 1 = 49$$

Сьогодні
13.02.2023

Чому дорівнює частка:

якщо дільник дорівнює 1?

тоді частка дорівнює
діленому

якщо ділене дорівнює 0?

тоді частка дорівнює 0

якщо дільник дорівнює
діленому?

тоді частка дорівнює 1.

$$595 : 7 = 560 : 7 + 35 : 7 = 85$$

$$296 : 4 = 280 : 4 + 16 : 4 = 74$$

2) Розглянь запис і прочитай пояснення.

Пояснення. Найвищий розряд діленого - десятки тисяч. 2 дес. тис. не поділяються на 8, щоб у частці були дес. чисел. Перше неповне ділене 20 тис. У частці буде 4 цифри - ставимо 4 крапки. Дізнаємося, скільки тисяч буде в частці: 20 поділити на 8, буде 2. Дізнаємося, скільки тисяч поділили: $2 \cdot 8 = 16$. Дізнаємося, скільки тисяч не поділилося: $20 - 16 = 4$. Залишилося тисяч менше ніж 8 - цифру дібрали правильно.

$$\begin{array}{r} 20736 \overline{) 8} \\ \underline{16} \\ 4 \end{array} \quad \begin{array}{l} 8 \\ \hline 2 \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 20736 \overline{) 8} \\
 \underline{16} \\
 47 \\
 \underline{40} \\
 73 \\
 \underline{72} \\
 16 \\
 \underline{16} \\
 0
 \end{array}$$

Утворимо неповне ділене із сотень: 4 тис. - це 40 сот. та 7 сот. - усього 47 сот. Дізнаємося, скільки сотень поділили: $5 \cdot 8 = 40$.

Дізнаємося, скільки сотень не поділили: $47 - 40 = 7$. Залишилось сотень менше ніж 8 - цифру дібрали правильно.

Утворимо неповне ділене з десятків: 7 сот. - це 70 дес., та ще 3 дес., усього 73 дес. Дізнаємось, скільки десятків буде в частці:

73 поділили на 8, буде 9.

Продовж пояснення.

1. Визнач перше неповне ділене та кількість цифр у частці.
2. Дізнайся, скільки одиниць найвищого розряду буде в частці.
3. Дізнайся, скільки одиниць цього розряду поділилося і скільки - не поділилося.
4. Порівняй кількість цифр в залишку з дільником і перевір, чи правильно дібрано цифру частки.
5. Утвори наступне неповне ділене. (Повтори пункт 2-4 плану.)

$$\begin{array}{r}
 8235 \overline{) 3} \\
 \underline{6} \\
 22 \\
 \underline{21} \\
 13 \\
 \underline{12} \\
 15 \\
 \underline{15} \\
 0
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 5264 \overline{) 8} \\
 \underline{49} \\
 36 \\
 \underline{35} \\
 14 \\
 \underline{14} \\
 0
 \end{array}$$

Сьогодні
11.02.2022

Обчисли з поясненням

$$1449 : 9$$

$$1528 : 4$$

$$2472 : 6$$

$$65\,559 : 3$$

$$\begin{array}{r} 1449 \overline{) 9} \\ \underline{9} \\ 54 \\ \underline{54} \\ 9 \\ \underline{9} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1528 \overline{) 4} \\ \underline{12} \\ 32 \\ \underline{32} \\ 8 \\ \underline{8} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2472 \overline{) 6} \\ \underline{24} \\ 7 \\ \underline{6} \\ 12 \\ \underline{12} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 65559 \overline{) 3} \\ \underline{6} \\ 5 \\ \underline{3} \\ 25 \\ \underline{24} \\ 15 \\ \underline{15} \\ 9 \\ \underline{9} \\ 0 \end{array}$$

На одноколісному скейті хлопчик проїхав 36 км за 3 год.
Скільки кілометрів він зможе проїхати за 2 год, якщо
збільшити швидкість на 2 м/год?

1) $36 : 3 = 12 (\text{км/год})$ швидкість хлопчика спочатку;

2) $12 + 2 = 14 (\text{км/год})$ нова швидкість;

3) $14 \cdot 2 = 28 (\text{км})$

Відповідь: хлопчик зможе проїхати 28 км.

**Електромопед за 5 год прохав 60 км.
Першу половину шляху він їхав зі швидкістю 15 км/год.
На скільки менша була швидкість на другій половині шляху?**

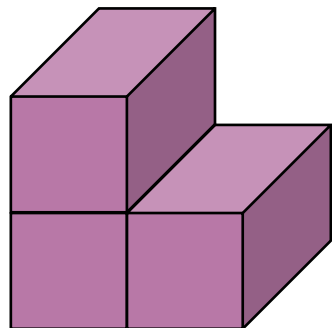
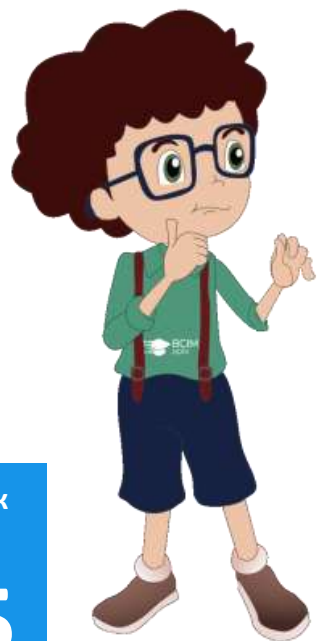
- 1) $60 : 2 = 30(\text{км})$ половина шляху;
- 2) $30 : 15 = 2(\text{год})$ на першу половину шляху;
- 3) $5 - 2 = 3(\text{год})$ на другу половину шляху;
- 4) $30 : 10 = 10(\text{км/год})$ швидкість на другій половині дорозі;
- 5) $15 - 10 = 5(\text{км/год})$

Відповідь: на 5 км/год.

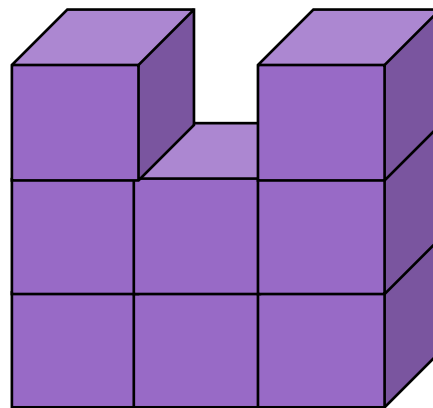

Сьогодні
11.02.2022

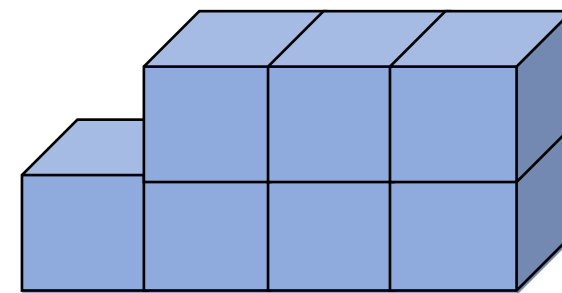
Яку частину прямокутного паралелепіпеда на кожному малюнку вирізано?

$$\frac{1}{4}$$

$$\frac{1}{9}$$

$$\frac{1}{8}$$

Щоб утекти від ворога, мураха одного з видів ніби «вистрілює» щелепою в землю і відлітає від нападника на $\frac{2}{25}$ метра по вертикалі й у 5 разів дали по горизонталі. На яку відстань відлітає від ворога по горизонталі?

1) $100 : 25 \cdot 2 = 8(м)$ відлітає по вертикалі;

2) $5 \cdot 8 = 40(м)$

Відповідь: мураха відлітає на 40 м.

За перший рік молодий дубок виростає на 14 см, а потім щорічно до 10 років виростає на половину цієї довжини. Після 10 років його висота щорічно збільшується на величину, що становить $\frac{2}{5}$ метра. Яка може бути висота 50-річного дуба?

- 1) $14 + (14 : 2 \cdot 9) = 63$ (см) виростає за 10 років;
- 2) $100 : 5 \cdot 2 = 40$ (см) в рік наступні 40 років;
- 3) $40 \cdot 40 = 1600$ (см.) за 40 років;
- 4) $14 + 63 + 1600 = 1677$ (см)

Відповідь: 16м 77 см висота 50- річного дуба.

594 : 3   513 : 9   378 : 6   759 : 3

$$\begin{array}{r} 594 \overline{) 3} \\ \underline{3} \\ 29 \\ \underline{27} \\ 24 \\ \underline{24} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 513 \overline{) 9} \\ \underline{45} \\ 63 \\ \underline{63} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 378 \overline{) 6} \\ \underline{36} \\ 18 \\ \underline{18} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 759 \overline{) 3} \\ \underline{6} \\ 15 \\ \underline{15} \\ 9 \\ \underline{9} \\ 0 \end{array}$$

Сьогодні
13.02.2023

Склади рівняння та розв'яжи

1) Невідоме число
зменшили в 3 рази, а потім
результат збільшили на 240 і
одержали 720.

$$x : 3 + 240 = 720$$

$$x : 3 = 720 - 240$$

$$x : 3 = 480$$

$$x = 480 \cdot 3$$

$$\underline{x = 1440}$$

$$1440 : 3 + 240 = 720$$

$$720 = 720$$

2) Число 640 зменшили на
добуток невідомого числа й
числа 8. Одержали 240.

$$640 - x \cdot 8 = 240$$

$$x \cdot 8 = 640 - 240$$

$$x \cdot 8 = 400$$

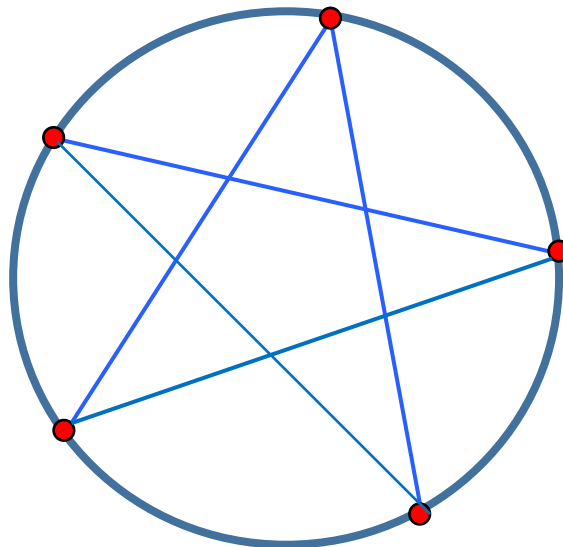
$$x = 400 : 8$$

$$x = 50$$

$$640 - 50 \cdot 8 = 240$$

$$240 = 240$$

Накресли коло. На ньому постав 5 точок. Через них попарно проведи прямі. Скільки прямих.

Сьогодні
13.02.2023

Домашнє завдання

На сторінці підручника 48
опрацювати № 249, 250.
Фотозвіт всієї роботи ,
надсилай на на Вайбер або ел.
пошту
starikovanatasha1970@gmail.com
Повторити правила знаходження
частини від числа.

Успіхів у навчанні!

Сьогодні
13.02.2023

Рефлексійна мішень. «Влуч» цеглинкою LEGO в мішень та оціни урок.

